

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 13C/81/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218204994
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Aradská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4218204994.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Dagmar Aradskou v právnej veci žalobkyne: R. V., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, X. XXXX/XX, H., v konaní zastúpená advokátkou JUDr. Helena Buzgóová, so sídlom Alžbetínske námestie 2, Dunajská Streda proti žalovaným: 1. R. L., nar. XX.XX.XXXX, N. XX/X, Q., 2. I. O. X., nar. XX.X.XXXX, Č. XXXX/XX, P., 3. S. D. L., nar. X.X.XXXX, F. P. K.Á. XXXX/X, Q., všetci žalovaní zastúpení JUDr. Ľubicou Bičianovou, advokátkou so sídlom Záhradnícka 16, Komárno, IČO: 14 142 309, o vydanie dedičstva

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu zamieťa.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť každému zo žalovaných v 1. až v 3.rade 100 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 12.11.2018 sa žalobkyňa voči žalovanej v 1. rade domáhala vydanie podielu 1 z bytu č. X zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. Q. spolu s podielom 1487/115992 z parc. č. 5771 ako aj z podielu priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu, evidovaných taktiež v LV č. XXXX pre k.ú. Q.. Žalobkyňa sa súčasne domáhala voči žalovanému v 3. rade vydania finančného podielu 1 z nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre k.ú. Q. vo výške X.XXX eur a voči žalovanej v 1. rade sa domáhala aj vydania hodnoty podielu 1/48 z parc. č. XXX/X v k.ú. J., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 1/48 z nehnuteľností parc. č. XXX/XX v k.ú. J., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 1/48 z parc. č. XXX v k.ú. P., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 20/1152 z nehnuteľností parc.č. XXX, XXX/X, XXX/X v k.ú. P., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 20/1152 z nehnuteľností parc. č. XXX, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX, XXX v k.ú. P., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 20/1152 z nehnuteľností parc. č. XXX v k.ú. X. P., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 6/360 z nehnuteľností parc. č. XXX, XXX, XXX/X v k.ú. B. V. N., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom, vydania hodnoty podielu 6/360 z nehnuteľností v k.ú. B. V. N., pôvodne evidovanej na LV č. XXX vo výške určenej súdom.

Uplatnený nárok žalobkyňa odôvodnila tým, že v roku XXXX sa dozvedela, že jej biologický otec Q. L. nar. X.X.XXXX zomrel XX.X.XXXX. S biologickým otcom sa nikdy nestretla, nemala vedomosť o tom, kde žil lebo za života rodičov bola otázka jej otca zakázanou témou. Od príbuzných získala poznatky, v ktorých obciach jej biologický otec žil počas konania o určenie otcovstva ako aj pred svojou smrťou. Dedičstvo po nebohom otcovi bolo prejednané Okresným súdom Komárno, pričom podľa osvedčenia

o dedičstve č. 12D 80/2006, Dnot. 56/2006 konajúcej notárky JUDr. Leily Baštrnákovej, zákonní dedičia ju ako zákonnú dedičku do dedičstva nezahlásili. Keďže bola opomenutá z dedičstva, s poukazom na § 485 ods. 1 OZ je nútená domáhať sa svojho práva súdnou cestou.

V dokladoch po nebohej matke vypátrala, že ohľadom určenia otcovstva prebehlo na Okresnom súde v Dunajskej Strede sporové konanie a rozsudkom číslom C 319/48 z 18.4.1950 nebohý poručiteľ uznal otcovstvo voči žalobkyni. Uvedený rozsudok bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. Co III 222/50 z 22.11.1950 potvrdený.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že na jej výzvu o vydanie dedičstva jej žalovaný v 3. rade ako zákonný dedič ju aj v mene ostatných zákonných dedičiek vyzval na predloženie rodného listu a rozhodnutí o určení otcovstva. Po predložení požadovaných dokladov zákonným dedičom títo zaujali stanovisko, že jej nárok je premlčaný. Ona námietku premlčania neuznáva z dôvodu, že nebohý sa od určenia otcovstva o ňu nikdy nezaujímal, podľa informácie príbuzných výživné platil jej matke prostredníctvom svojho zamestnávateľa. Žalovaný zdedením nadobudnutú poľnohospodársku pôdu odpredali vo výmere 1ha 6236,1 m², z čoho jej prináleží podiel 1, teda 4059 m², a pri cene 0,80 eur za 1 m² to je 3.247,22 eur.

Za dôkaz žalobkyňa označila rodný list, rozsudky Okresného súdu v Dunajskej Strede a Krajského súdu v Bratislave, potvrdenie obce Bodíky, rodný a úmrtný list Q. L., žiadosť adresovanú Okresnému súdu Komárno, osvedčenie o dedičstve 12D 80/2006, výzvu dedičom, vyjadrenia žalovaného v 3. rade, výzvu žalovanému v 3. rade, LV č. XXXX, XXXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX.

2. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 18.9.2019 prostredníctvom ich spoločnej advokátky k žalobe žalobkyne uviedli, že žalobu považujú za nedôvodnú, keď z osvedčenia o dedičstve po nebohom Q. L., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX vydanom súdnym komisárom JUDr. Leilou Baštrnákovou dňa 22.8.2006 vyplýva, že rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.8.2006. Žalovaný s poukazom na § 100 ods. 1, 2 OZ, § 101 OZ a § 105 OZ vzniesli námietku premlčania nároku žalobkyne.

3. Súd otvoril vo veci pojednávanie dňa 21.11.2019, na ktorom žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zotrvala na podanej žalobe s tým, že žalobkyňa sa o výsledku dedičského konania dozvedela až v roku XXXX a podľa nich premlčacia doba začala plynúť až od uvedenej doby zistenia úmrtia Q. L. v roku XXXX žalobkyňou. Z dokladov predložených archívom vysvitlo, že matka žalobkyne mala otehotnieť v dôsledku znásilnenia nebohým Q. L.. Žalobkyňa bola nechceným dieťaťom v rodine. Q. L. sa z dediny Bodíky odsťahoval a pracoval v Bratislave, pričom výživné na žalobkyňu platil prostredníctvom svojho zamestnávateľa. Žalobkyňa bola vychovávaná svojím starým otcom a nikdy sa nestretla s nebohým Q. L..

Žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedli, že naďalej považujú nárok žalobkyne za premlčaný. Pripustili, že z dokladov predložených žalobkyňou vyplýva, že žalobkyňa je dcérou nebohého Q. L., avšak začiatok plynutia premlčacej doby na vydanie dedičstva je v danom prípade upravený v § 105 OZ a je viazaný na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo. V súvislosti s tým advokátka žalovaných poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 158/2011 z 27.2.2013, v ktorom bola zdôraznená odlišnosť nárokov vlastníka od nárokov na vydanie dedičstva a rozdielnosť do úvahy prichádzajúcej ochrany, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2401/2013 z 27.3.2015, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co 300/2011 z 3.5.2012. V danom prípade osvedčenie o dedičstve po nebohom Q. L. sp.zn. 12D/80/2006 vydané súdnym komisárom JUDr. Leilou Baštrnákovou dňa 22.8.2006 nadobudla právoplatnosť dňa 22.8.2006, a preto s poukazom na § 105 OZ premlčacia doba na vydanie dedičstva uplynula 22.8.2009.

4. Súd v súlade s § 181 ods. 2 CSP určil medzi stranami nie je sporné, že žalobkyňa je dcérou poručiteľa, po ktorom žalovaný v 1. a v 3. rade nadobudli dedičstvo v dedičskom konaní vedenom súdnou komisárkou JUDr. Leilou Baštrnákovou pod sp.zn. 12D/80/2006, Dnot 56/2006. Sporný je začiatok a koniec plynutia premlčacej doby na vydanie dedičstva v prospech oprávneného dediča - žalobkyne vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovanými. Súdu sa javí, po vznesení námietky premlčania žalovanými, byť nárok žalobkyne premlčaným. Súčasne súd uviedol, že vo veci vykoná dokazovanie listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu.

5. Podľa rodného listu žalobkyne, jej otcom bol Q. L., narodený X.X.XXXX, bytom X. P. a matkou R.I. T., 25 ročná, bytom P..

Rozsudkom Okresného súdu v Dunajskej Strede z 18.4.1950 sp. zn. C 319/49 v právnej veci žalujúcej R. Š. proti žalovanému Q. L., o zistenie otcovstva bol žalovaný uznaný za otca maloletej R. / Š., nar. X.X.XXXX z matky žalobníčky. Súčasne bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného prispievať na výživu maloletého dieťaťa, ako aj o zročnom výživnom a náhrade trov konania.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. Co III 222/50 z 22.11.1950 zamietol odvolanie žalovanej strany a napadnutý rozsudok potvrdil. Súčasne rozhodol o trovách odvolacieho konania.

Podľa rodného listu z 16.10.2018 sa v P. dňa X.X.XXXX narodil otcovi: J. L. a matke: B. L. syn Q. L..

Podľa úmrtného listu Q. L., narodeného X.X.XXXX v X. P., tento zomrel XX.X.XXXX.

Podľa osvedčenia o dedičstve sp. zn. 12D/80/2006, Dnot 56/2006 vydaného notárom JUDr. Leilou Baštrnákovou ako súdnym komisárom dňa 22.8.2006, dedičia po nebohom Q. L., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, a to žalovaní v 1. až v 3. rade uzavreli ohľadne vyporiadania dedičstva dohodu, podľa ktorej z nehnuteľností tvoriacich predmet dedičstva po nebohom poručiteľovi nadobudol nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX pre k.ú. Q. žalovaný v 3. rade - syn poručiteľa a ostatné nehnuteľnosti nadobudla žalovaná v 1. rade - manželka poručiteľa s tým, že dedičia si na vyrovnanie dedičských podielov nič nedoplácajú. Uvedené osvedčenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.8.2006.

Žalovaný v 3. rade mailom z 24.10.2018 oznámil právnej zástupkyňi žalobkyne, že trvajú na riešení súdnou cestou, pričom budú vznášať námietku premlčania, nakoľko premlčacia doba 3 roky uplynula pred 9 rokmi.

6. Súd danú vec sporových strán posudzoval podľa § 473 ods. 1 OZ, § 485 ods. 1 OZ, § 100 ods. 1, 2 OZ, § 101 OZ a § 105 OZ.

7. V ustanovení § 473 ods. 1 OZ je upravené dedenie dedičov prvej skupiny, ktorými sú poručiteľove deti a manžel s tým, že každý z nich dedí rovnakým dielom. Žalobkyňa v danom prípade rozsudkom Okresného súdu v Dunajskej Strede v znení rozsudku Krajského súdu v Bratislave preukázala, že je dcérou Q. L., ktorý zomrel XX.X.XXXX. O dedičstve po nebohom poručiteľovi bolo povereným notárom ako súdnym komisárom v konaní vedenom pod sp. zn. 12D/80/2006, Dnot 56/2006 vydané dňa 22.8.2006 osvedčenie o dedičstve, za účasti žalovaných v 1. až v 3. rade ako dedičov zo zákona v 1. skupine. Ako vyplýva z uvedeného dedičského rozhodnutia, žalobkyňa nebola účastníčkou dedičského konania po nebohom poručiteľovi, a preto si nároky oprávneného dediča v zmysle § 473 ods. 1 OZ uplatnila, voči všetkým trom žalovaným ako (ostatným) dedičom prvej skupiny, postupom podľa § 485 ods. 1 OZ, podľa ktorého Ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča..

Neoprávneným dedičom je (aj) ten, kto na základe výsledkov dedičského konania celkom alebo čiastočne nadobudol majetok, ktorý bol predmetom dedičského konania, avšak s poukazom na rozsah jeho dedičského podielu podľa dedičského práva tento majetok v rozsahu deklarovanom v dedičskom rozhodnutí nemal nadobudnúť. Použitie zásad o bezdôvodnom obohatení v prípade vydania dedičstva podľa ustanovenia § 485 ods. 1 OZ znamená, že neoprávnený dedič je povinný vydať oprávnenému dedičovi všetko, čo nadobudol z dedičstva, v rozpore s dedičským právom a jeho dedičským podielom, teda dosiahnutie stavu aký by nastal, ak by (ďalší) oprávnený dedič nadobudol z majetku poručiteľa naňho pripadajúci dedičský podiel.

8. Podľa ustálenej súdnej praxe Žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa § 485 OZ môže úspešne podať len ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve (R 44/1986). Ak sa po právoplatnom skončení konania o dedičstve zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, potom vzájomný vzťah pravého a nepravého dediča sa rieši už mimo skončeného dedičského konania, a to mimosúdnou dohodou, prípadne na základe žaloby podľa ustanovenia § 485 OZ (Z I (s. 556)). Nárok oprávneného dediča na

vydanie dedičstva podľa ustanovenia § 485 OZ sa premlčuje v trojročnej lehote podľa § 101 OZ (Z IV (s. 650)).

9. Žalovaní vzniesli námietku premlčania žalobou uplatneného nároku žalobkyne s tým, že premlčacia doba žalobkyni uplynula 22.8.2009. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 ods. 1 posledná veta OZ. Premlčacia doba je vymedzená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu v občianskoprávných vzťahoch zmeniť, ani dohodou strán. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť práva možno odvrátiť námietkou premlčania. Ide o márne uplynutie času určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané. Po uplynutí premlčacej doby môže povinný subjekt námietkou premlčania čeliť súdnemu uplatneniu práva. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Pokiaľ dlžník námietku premlčania skutočne účinne vznesie, dochádza v okamihu jej vznesenia k zániku nároku.

10. Začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie dedičstva je kogentne upravený v ustanovení § 105 OZ s tým, že premlčacia doba práva oprávneného dediča na vydanie dedičstva začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo. Teda žaloba na ochranu oprávneného dediča sa odlišuje od žaloby na ochranu vlastníka podľa § 126 ods. 1 OZ hlavne tým, že právo na vydanie dedičstva sa premlčuje na rozdiel od vlastníckych práv, ktoré sú s poukazom na § 100 ods. 2 OZ nepremlčateľné.

11. V danom prípade medzi stranami nebolo sporné, že dedičské konanie po nebohom poručiteľovi Q.. L. skončilo osvedčením o dedičstve sp. zn. 12D/80/2006, Dnot 56/2006, ktoré vydal notár JUDr. Leila Baštrnáková ako súdny komisár dňa 22.8.2006. Rovnako nebolo sporné, že uvedené osvedčenie nadobudlo právoplatnosť 22.8.2006. Preto dňa 22.8.2006 začala žalobkyni plynúť trojročná premlčacia doba (§ 101 OZ, § 105 OZ) na vykonanie jej práva na vydanie dedičstva, pričom koniec uvedenej premlčacej doby s poukazom na § 122 ods. 2 OZ pripadol na deň 22.8.2009. Pre začiatok, či plynutie premlčacej doby je v danom spore bez významu tvrdenie žalobkyne, že o smrti otca sa dozvedela až v roku 2017, najmä keď začiatok plynutia premlčacej doby je daný objektívne, v ustanovení § 105 OZ.

Pokiaľ bola žaloba v danom spore doručená súdu dňa 12.11.2018 a žalovaní, s poukazom na § 105 OZ, vzniesli námietku premlčania voči žalobou uplatnenému nároku žalobkyne na vydanie dedičstva, súd konštatuje, že táto námietka premlčania je žalovanými vznesená dôvodne, keď v danom prípade premlčacia doba práva oprávneného dediča na vydanie dedičstva uplynula uplynutím dňa 22.8.2009, teda pred uplatnením nároku žalobkyne na súde. Z dôvodu premlčania uplatneného nároku súd žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

12. Pre úplnosť súdu nedá poznamenať, že vzhľadom na zánik manželstva poručiteľa jeho smrťou a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa s manželkou - žalovanou v 1. rade v dedičskom konaní, predmetom dedičstva po poručiteľovi bol len podiel 1 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. Q. ako byt č. X spolu s príslušným podielom z parc. č. XXXX a podielom priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu evidovaných taktiež v LV č. XXXX pre k.ú. Q.. Preto nie je zrejmé, prečo si žalobkyňa uplatnila nárok (pri 4 rovnodielnych dedičoch) na podiel 1 z celku uvedených nehnuteľností, ktoré však neboli výlučným vlastníctvom (len) poručiteľa, ale patrili do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa s manželkou - žalovanou v 1. rade. Preto na podiel žalobkyne by prichádzal do úvahy len podiel 1/8 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. Q. v BSM poručiteľa s manželkou - žalovanou v 1. rade v podiele 1/1, teda len podiel 1 z podielu 1 ako predmetu dedičstva.

13. Súd s poukazom na § 262 ods. 1 CSP rozhodol o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní každému z procesne úspešných žalovaných priznal 100% náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Komárno, Pohraničná č. 6, Komárno,

na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.